

שֵׁרִיד מַעִיר

כולל מאמרים שונים הנוגעים בקורות היהודים בְּעִיר (ר"ל: בעיר רומא
כאשר היא נקראת אצל חז"ל)

קבצתים והכינותים אני

אברהם בר לינר

קראקא

בדפוסו של יוסף פישער

תרנ"ג.

39-2

**Jewish
Cultural Reconstruction**

8422

927.5 (4000)

א.

במחזור כמנהג רומא כ"י¹) אשר מלפנים היה באוצר כתבי היד לידידי הרשזח"ה ועתה הנהו באוצר הספרים אשר בבית המדרש בראמסגט (Mon-tefiore-College) מצאתי נוסח כתובת בתולה בלשון ארמי כמנהגנו ולעמיתה נוסח אחר בלשון עבר צחה, והוא נקרא שם בשם "כתובה ירושלמית". ע"י טובו של הרב ד"ר גאסמער השגתי העתקה ממנו ועלי לתת לו תודה בעבור זה.

והא לך ההעתקה:

נוסח כתובה ירושלמית.

בכך בשבת בכך ימים לירח פל' שנת כך וכך לבריאת עולם ובשנת כך וכך להרבן בית המקדש הקדוש שיבנה בניהרה בימינו ובימי כל ישראל אמן נכתב שטר המוהר הזה במדינה פלנית, אני פל' החתן בר' פל' מודה היום הזה בפניכם כי מדעתי ומרצוני ומצביון כנסתי לי לאשה זאת פלנית הבתולה בת ר' פל' במוהר ובמתנה ובקידושין לזון ולפרנס ולכסות אותה כהילכת אנשים יהודים שמכסים ומפרנסין את נשיהם בקושטא וגם זאת הפלנית קיבלה עליה להנשא לזה פל' לכבדו ולשרתו בצניעות ובטהרה ובנקיות כשם שמכבדות ומשרתות בנות ישראל הכשירות והצנועות לבעליהן בכבוד והביאה זאת פל' מבית אביה לבית בעלה בגדים וכלים ונישומו על ידי אנשים יהודים נאמנים והעריכו אותם לפי דעתם ואילו הן ראשי המוהר ועלה מניין כל מה שהביאה זאת פל' מבית אביה לבית בעלה דנן כך וכך זהובים²) קושטנטיני וקידש זה פל' את פל' זאת בטבעת אחת ובמאתים זוז שהם שמונה זהובים ושליש כתובת תורת משה ועוד הוסיף לה על קידושיה מדבר שלו כך וכך זהובים קושטנטיני תוספת כתובה בחלק שלה לחולטנית וכך הותנו ביניהן שאם גזור המקום ליתן להם בנים הם יירשו אותם ואם נפטרת זאת פלני' קודם לזה פל' בלא בנים יהא פל' זה בעלה נוטל מכל מה שהביאה בביתו מחצה והשאר יחזור ליורשי אביה ואם ח"ו יפטר זה פל' קודם לזאת פלנית תהא פלנית זו יושבת בביתו וניזונת ומתפרנסת מנכסי בעלה כל יומי מיגר אלמנותה עד זמן שתחפוץ להנשא

¹) ע' ברשימה "קהלת שלמה" לרשזח"ה סמן 69.

²) ע' בפירוש רש"י לב"ק ל"ו ע"ב וכן קורין בקושטנטינא לזהב דינר וע"ג בפירוש רש"י שלי זכור לאברהם פ' משפטים כ"א סימן ל"ח.

לאיש אחר או לצאת מביתו תהא נוטלת כל מה שהביאה מבית אביה לבית בעלה דנן ומנכסי בעלה תקח כך וכך זהובים קוססנטיני שהם תוספת כתובתה ושמונה זהובים ושליש שהם כתובת תורת משה, ועוד התנו ביניהם שאם תשתבי פלני' זו ביני אומות העולם יהא פל' זה בעלה פודה אותה מנכסיו חוץ מכתובתה ויחזירנה לו לאשה כבתחלה ואל יהא לו רשות להונותה על כל זאת וקיבלו שתי פנים אילו ואילו בכל תנאי תורה ותנאי כתובה זו מראש ועד סוף ונתננו רשות ללבלר לכתוב ולעדים שיחתמו בידיהם וברור ושריר וקיים ונאמן ומוחזק יהיה שטר המוהר הזה בכל מקום שיצא ויתקרי בנימוס ובית דין בין בדיני ישראל ובין בדיני אומות העולם ובנימוס מיושר אקוליתוס, ואם אשת כהן היא אינו כותב ויחזירנה לו לאשה כבתחלה אלא כך כותב ויחזירנה למדינתא.

ב.

יותר מעשרים כרכים רובם כתובים בלה"ק ונקראים Libri notarili גנוזים הם בבית Archivio Urbano והמה כוללים שטרות שונים בענין מקה וממכר או בענין הלואה או בענינים ובעסקים אחרים בין אדם לחבירו כאשר היו נערכים בקהל עדת ישראל ברומא בשנים קדמוניות לפני עדים נאמנים ובמעמד סופר דמתא ודברתי אודותם במקום הראוי בספרי על קורות היהודים ברומא ולהראות דוגמאות משטרות ההם העתקתי איזה מהן להודיעם פה הן בטופסם והן בחומרן.

בעצם היום הזה שהוא יום ג' כ"ג לחדש כסלו שנת ש"ג לפ"ק באו לפנינו עדים ה"ט מעלות הברורים שהם המעולה כמהר"ר בנימין בכמר יוסף מארישאני יצ"ו והמעולה כ' משה בכמ"ר יהואל נ"ע שנקראו על ההפרדה אשר בין כ' משה בכ"ר יוסף מארינייאנו יצ"ו ובין מרת אליגריצה אלמנת שלמה מקאמיאו נ"ע ובניה יצ"ו וכך אמרו מעלות הברורים הנ"ל כתבו וחתמו בכל לשון של זכות וראיה גמורה איך אנחנו ברורים הנ"ל כפי הכח ורשות שנתן אלינו מהחלקים הנ"ל גוזרין בזה האופן שבהיות שהשתדלו ר' משה יצ"ו בכ"ר שלמה בעל ברשות אמו שיתן הבית הנ"ל לכמר משה מארינייאנו הנ"ל שיהיה מחויב כ' משה מארישאנו הנ"ל לתת למרת אליגריצה הנ"ל ח' סקודי להשבון עשרה יולי הסקודי היינו בזה האופן ד' סקודי בזמן הנכה הל"ל (הבא לנו לטובה) וד' סקודי בזמן ט"ו ימים מחדש טבת הל"ל משנה הנ"ל וזה גזרנו בעבור השתדלותם בלבד ולא שיהיה למרת אליגריצה הנ"ל חזקה בבית הנ"ל כלל ועקר עוד גוזרי' אנחנו ברורים הנ"ל שיהיו מחויבים מרת אליגריצה הנ"ל ובניה לעשות שובר ופטור גמור לכ' משה מארינייאנו יצ"ו ושלא יהיה להם לערער ולתובע אליו שום דבר שבעולם מענין הבית הנ"ל והפסק דין הלז לא יפסל לא מחמת יתור וחסור לשון ולא יהיה רשות לשום אחד מהחלקים לסרב ולמאן אלא הכל יהיה קיים וחזק כאלו נעשה על ידי סופר נוצרי פיוביקו ואבטינטיקו (publico autentico) והכל שריר וקיים

בפני כמהר"ר שלמה בכמ"ר שמעיה טריגו יצ"ו:

ובפני כ' שמואל בכר' משה מטיוולי נ"ע:

בפנינו עדים ח"מ בעצם היום הזה שהוא יום ב' כ"ג לחדש כסלו
שנת ש"ג לפ"ק באו לפנינו עדים ח"מ שני החלקים שהם הנכבד כמר משה
יצ"ו בכמר משה מאריניאנו יצ"ו מצד א' ומרת אליגריצה אלמנת כ' שלמה
מקאמיאו נ"ע ובניה מצד אחר וכך אמרו לנו החלקים הנ"ל כתבו וחתמו
בכל לשון של זכות וראיה גמורה איך ברצון נפשנו הטוב בלי שום אונס
כלל ועקר אנחנו חלקים הנ"ל משימים כל טענותינו ומחלוקותינו וריבותינו
אשר בינינו מענין בית אחת העומדת בע' מרטינילו ביד אנשים נכבדים שהם
המעולה כמהר"ר בנימין בכ"ר יוסף מאריניאנו יצ"ו והמעולה כמר משה
בכ"ר יחיאל נ"ע ואנחנו חלקים הנ"ל נותנים למעלתם רשות ושולטנות וכח
לדון ולגזור ולפשר בין דין בין פשרה בין קרוב לדין ולא יהיה רשות לשום
א' מהחלקים הנ"ל לסרב ולמאן מכל מה שיגזרו הברורים הנ"ל בקנס חרם
ובקנס חמשים סקודי חציים לאוצר ויקאריאו יר"ה וחציים לק"ק המקיים
וברשות החלקים הנ"ל כתבנו וחתמנו ביום וחדש ושנה הנ"ל והכל שריר וקים
בפני המעולה כ' מרדכי מציפיראנו יצ"ו:

ובפני המעולה כ' מצליח בכ"ר אברהם הרופא נ"ע ממונשי:

מעידים אנחנו ח"מ איך היום יום ג' שהם כ"ג ימים לחדש כסליו שנת
ש"ד בא לפנינו בחור שמואל בכר יעקב ואמר הו' עלי עדים וסהדים איך
באתי בפשרה עם מרת קראקוסה שתתן לי בנו מיכאל שיעמוד עמי ללמוד
מלאכת התפירה בעד שלש שנים ונודר ר' שחמא הנ"ל לעשות ההוצאות
טמאכל וממשתה והמלבושים תעשה לו אמו ועוד שאם ר' שוחמא יעמוד
ברומא אם ילך חוץ מרומא יהיה מחויב הנער הנ' לילך עם ר' שוחמא הנ'
וכל אחד מהחלקים שיסרב לכתוב הלז יפרע ג' סקודי לאוצר הויקריו (Vicario).
בפני ר' סימן טוב:

ובפני ר' מרדכי מרוסטה:

מעידים אנחנו ח"מ איך היום יום ג' י"א דיצמרו שנת ש"ד באו לפנינו
ח"מ שני החלקים שהם כמ"ר יוסף ממוצוני יצ"ו מצד אחד ור' יוסף ור'
שבתי אחים בני מזל טוב מצד אחר וכך אמרו לנו החלקים הנ"ל הו' עלינו
עדים וסהדים וכתבו וחתמו בכל לשון של זכות וראיה גמורה איך עשינו
השבון טוב מכל הממון שהיה בשותפות אשר היא היה של ר' יוסף ממוצוני
הנ"ל כמו שנראה בכתוב א' נעשה על ידי יהודה בכמהר"ר שבתי ז"ל סופר
מתא וכן אנו יוסף ושבתי אחים בני מזל טוב הנ"ל אינצוליטו (in solido) מחוייבים
עצמנו וממונינו לחזור ולתת לכמ"ר יוסף ממוצוני הנ"ל שבעים ושנים סקודי
לחשבון עשרה יולי הסקודי היינו בזה האופן שנים עשר סקודי לסוף מרצו
הל"ל משנת הנ"ל וששים סקודי לסוף סיטומרו הל"ל ואם ימאנו יוסף ושבתי
אחים הנ"ל לפרע המעות הנ"ל לכמ"ר יוסף ממוצוני הנ"ל שיוכל יוסף ממוצוני
הנ"ל ליקח מממון של בוטיקה (Botega) עד שיהיה פרוע מכל וכל או משאר דברים

שיהיה להם מובילי ושובילי וכן קבלו החלקים הנ"ל שבועת בנקיטת הפץ לקיים כל הכתוב לעיל אות באות מלה במלה והשטר הזה לא יפסל לא מחמת יתור וחסור לשון ולא מחמת לשון דמשתעא בתר אנפי אלא הכל יהיה קיים וחזק כאלו נעשה על ידי סופר נוצרי פיוביקו ואבטינטיקו ואינפורמה קאמירה (in forma camera) וכדי שלא תהיה האמת נעדרת כתבנו והתמנו ביום וחדש ושנה הנ"ל לעיל והכל שריר וקים

כל זה היה בפני כמ"ר יצחק בכ"ר שלמה מקורי נ"ע.

ובפני כמ"ר משה בכ"ר שלמה מקאמיו נ"ע.

ובפני כמר אברהם בכר יעקב מפליסטרינו.

היום יום ה' שהם ג' ימים לחדש אפרילי ש' ש"ד בא רבי יוסף ממוצוני ואמר הו' עלי עדים וכתבו בכל לשון של זכות ותנו ביד רבי יוסף ורבי שבתי אחים איך ביום הנ"ל קבלתי מידם י"ב סקודי מחשבון הכתוב לעיל ונשארתי לקבל ששים סקודי וכן הם מחייבים לפרוע הששים סקודי לסוף סיטימרו הל"ל מהשאר הכתוב לעיל.

מעידים אנחנו ה"מ כמו שהיום יום ג' כ"א טבת שנת ש"ד הזמין כמ"ר יוסף נחמיהס הזמין בפני ק"ק אורויטו את הר' משה מנולה לבא עמו ברומה לעמוד לדין בפני בעל יודעי דת ודין ורבני ק"ק רומה ע"ד הכתב שהביא מרומה בשם הממונים והרבנים יצ"ו בפני ומעמד הר' משה מנולה הנ"ל וכדי שיהיה ביד זה כמ"ר יוסף יצ"ו הנ"ל לזכות ולראיה כתבנו שורות אלו והתמנו שמנו בשולי הכתב הזה הכל שריר וקים.

אני עזריאל כתבתי והתמתי שמי פה:

אני מצליח בכ"ר דוד מאורויטו:

גם אני גבריאל בכ"ר דוד זצ"ל הייתי בכל העניינים הללו ומעיד לכמ"ר יוסף יצ"ו:

גם אני שמואל בכ"ר מרדכי עד בכל העניינים הללו:

מעידים אנחנו ה"מ איך היום יום ראשון שהם עשרה ימים לחדש שבט שנת ש"ד באו לפנינו אלו העדים שהם כמר יצחק זמ"ט ומרת לינה אשת כמ"ר יצחק זמ"ט ומרת סטילה אשת ר' שמואל והעידו על פי שבועה איך ביום שבת שעבר קרה מקרה לנערה דולצי בת ר' יהודה פולייסי שנפלה מארגז אחת ביום שבת הנ"ל באופן שנשרו בתוליה וכדי שלא תהיה האמת נעדרת ולהוציאה מכל שום ביש וכדי שתהיה ליד הנערה הנ"ל לעדות ולראיה אני יהודה בכמהר"ר שבתי ז"ל סופר מתא קבלתי וכתבתי העדות הלז מפי העדים הנ"ל.

בעצם היום הזה שהוא יום י"ו לחדש טבת שנת ש"ד באו לפנינו עדים ח"מ שני החלקים שהם המעולה כמ"ר שבתי רוסטיקו מצד בנו כמ"ר ירמיה יצ"ו וכמ"ר מרדכי בכר ניסים צציליאנו יצ"ו מצד אביו כמר נסים יצ"ו הנ"ל וכך אמרו אלינו עדים ח"מ הוו עלינו נדים וסהדים וכתבו וחתמו בכל לשון של זכות וראיה גמורה איך ברצון נפשנו הטוב בלי שום אונס כלל ועקר רצונו לשים כל טענותינו ומחלוקותינו מענין הערבות ששואל כמר נסים הנ"ל לכ"מ ירמיה חתנו הנ"ל ביד אנשים נכבדים עד מאד אשר שם האחד כמ"ר מתתיה מנטה יצ"ו מצד כמ"ר שבתי הנ"ל ושם השני כמ"ר שבתי מקאמיו יצ"ו מצד כמ"ר ניסים הנ"ל ויהיה בעד מעלת הברורים הנ"ל כה ורשות ושולטנות לדין ולגזור כאשר ייטב בעין שכלם הטוב ולא יהיה רשות לשום אחד מהחלקים הנ"ל לסרב ולמאן מכל מה שמעלת הנ"ל ידונו בגזרת חר"ם ובקנס חמשים סקודי חציים לחצר ויקאריאו וחציים למלא המקיים ומעלות הברורים הנ"ל ידונו בכל יום א' הל"ל שהם י"ט לחדש הנ"ל וכדי שלא תהיה האמת נעדרת כתבנו וחתמנו ביום וחדש ושנת חנ"ל לעיל והכל שריר וקים

בפני המעולה כמ"ר מס מרדכי הרופא בכמ"ר משה מפונטי קורבו נ"ע.
ובפני כמ"ר יוסף בכר כאיר אלובה:

זכרון עדות איך כמ"ר שמואל בכמ"ר יהודה מבאוקו בא לפנינו ואמר לנו הוו עלי עדים וסהדים וקנו ממני בקנין גמור וכתבו בכל לשון של זכות וראיה עם כל כח ודין וזכות שיוכל להעשות כדין תורתנו הקדושה וכתקון חכמים ז"ל וחתמו ותנו ביד כמ"ר מצליח מכפארנו יצ"ו כמו שברצון נפשי הטוב בלי שום אונס ודוהק ובלב שלם ובנפש חפצה ובדעת מיושבת וכפי היכולת וההרשאה שנתן אלי ר' שבתי בחייו שנראה בהרשאה נכרית שיש בידי התניתי לכמ"ר מצליח מכפארנו הנ"ל ארבע אמות קרקע בקרקעותי ואגבן הרשתיו והשלמתיו ומיניתיו אפטרופא נגד כמ"ר זכריה בשביל חמשים דוקאנדי שהוא חייב לרבי שבתי ולקבוע ממנו בשליחותי וברשותי שמואל הנ"ל כל תביעה וטענה שיש לי לטעון כנגד כמ"ר זכריה הנ"ל ולהביאו לדין בין כדיני ישראל בין כדיני אומות העולם ולגבות ממנו ממון או מעות ויהיה ידו כידי ופיו כפי ועשיתו כעשיתי ויעשה מהם כל מה שירצה במקומי ויהיה רשות לכמ"ר מצליח הנ"ל לתפוס את כמ"ר זכריה הנ"ל ולעשות עמו מה שהוא רוצה ולגבות ממנו אלו החמשים דוקאנדי שהוא חייב לרבי שבתי ויהיה לו רשות לאחוואה חוואה ולמחאה מחאה ולקיימא תקוותא וזכותא ולבטלא תקוותא וזכותא לקבוע זמן ולבטל זמן לאחרים ולגזור ולהשביע ולערער ולדון ולפשר ולקח ממנו ולעשות ולמנות שלוחים ואפטרופים אחרים מכחי במקומי ובכלל כל מה שיהצרך לעשות נגד כמ"ר זכריה הנ"ל כמוני ממש: וכן קבלתי עלי בדבור מקויים בתנאי אמור כתנאי בני גד ובני ראובן חומר שטר הרשאה זה שעשיתי כחומר כל שטרי הרשאות וכו' מן יומא

דנן ולעלם דלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרי וכך אמר כמ"ר שמואל הנ"ל לשלוחו כ' מצליח הנ"ל פוק ודון ותזכה לכמ"ר שבתי או לשלוחיו פוקו ודונו וזכו וכל מה שתעשו יהיה עשוי וכל מאן דמתעני ליה מן דינא בין לזכות בין להובא קבלתי עלי אני שמואל הנ"ל ושטר הרשאה זו יהיה כשר ובטל כל מודעי ומודעי דנפקי מגו מודעי עד סוף כל מודעי דאמור בהון רבנן ואנחנו העדים וקנינא מכמ"ר שמואל הנ"ל וכמ"ר מצליח הנ"ל והכל שריר וקים

בפני ר' סימן טוב

ובפני ר' דוד קלברים.

יהודה בכמהר"ר שבתי ז"ל סופר מתא :

היום יום ראשון כ"ח לחדש כסלו שנת ש"א :

ג.

בית הכנסת של ארבעה ראשים היה עומד סמוך לשפת הנהר בצד הגשר אשר נקראת כך על שם התמונות עם ארבעה ראשים (quattro capi) ובשעת הזעם נחרב הבית ואח"כ קמו אנשי הכנסיה ויסדו חברה אחת על שם הראשון כאשר הוות על לוח עץ וזה"ל :

אלה שמות האנשים שזקניהם ואבותיהם היו של כנסת ארבעה ראשים ובעת הזאת האנשים הנ"ל חדשו וקבעו הח"ק שקבע כ' יוסף מההר ז"ל בעוד בחיים חיותו וכבד ה' מהונו ומממונו כנראה בשטר הנעשה באופיצי"ו של סימ"י פיוס קלימינט"י ביום א' מרצו אלף ותרט"ז לחשבונם אפירט"ו ביום כ"ד יינארו אלף תרע"ב ונקבע החברה הזאת בס' (בסדר) וש' (ושנת) לעיני כל בית ישראל לפ"ק :

בנימין סונינו
בנימין בא"ש סקאצוקיו
בנציון פיורינטינו
גבריאל סונינו
גבריאל ב"ש סונינו
גבריאל ב"צ סונינו
ר' דוד בון די
דוד יצ' פיאנו
דוד קמפניאנו
דוד בון די
דוד ב"י בון די
דוד יצ' סונינו
דוד יו' פאלדינו
דוד יו' מסיוולי
דוד קאלו
דוד במ"צ קאלו

אברהם ש' סקצוקיו
אברהם בון די
אברהם ש' סונינו
אברהם דוד בון די
אברהם ד' ב"א בון די
אברהם סונינו
אהרן בון די
אליהו בון די
אליהו פיורינטינו
אליעזר פאלדינו
אליעזר פיורינטינו
אלישע קולאויקי
אפרים בון די
אפרים ב"ע בון די
אפרים בש"ד בון די
בנימין סקאצוקיא

יעקב ב"א בון די
 יעקב בי"ע סונינו
 יעקב בי"צ סונינו
 יעקב פאלדינו
 יצחק סונינו
 יצחק פיורנטינו
 יצחק בי"ו סונינו
 יצחק במ"ש סונינו
 יצחק ב"ש סונינו
 יצחק ב"ג סונינו
 יצחק בון די
 יצחק יו' פאלדינו
 יצחק מ' בון די
 יצחק פאלדינו
 יצחק במ"ש סונינו
 יקותיאל בר יקותיאל
 ישמעאל פיורנטינו
 ישמעאל ב"ב פיורנטינו
 ישמעאל במ' פיורנטינו
 ישעיה בר יקותיאל
 ישעיה בע' פיורנטינו
 ישעיה ב"ב פיורנטינו
 ישעיה פאלדינו
 ישעיה ב"מ פיאני
 ישעיה ב"ש פיאני
 ישראל קמפאניאני
 ישראל פיאני
 ר' כיכאל ח' מנולא
 משה א' קאלו
 משה פיורנטינו
 משה ד' סקאצוקיו
 משה ז' פיאני
 משה יע' פיאני
 משה ב' מנולא
 משה קמפאניאני
 משה סונינו
 משה ד' סונינו
 משה בי"ו סונינו
 משה אהרן קאלו

דוד יצ' בש"מ פיאנו
 דוד ש' קאלו
 דניאל סונינו
 דניאל בדי"צ סונינו
 ידידיה בון די
 ידידיה ב"ד בון די
 יהודה פיאני
 יהודה יו' סקאצוקי
 יהודה ב"ש סקאצו
 יהודה פיורנטינו
 יהודה קמפאניאני
 יהודה ב"ד קמפאניאני
 יהודה ב"מ סונינו
 יהודה ש' סונינו
 יהושע פיורנטינו
 יהושע בי"א פיורנטי
 יהושע ב"מ פיורנטי
 יוסף סונינו
 יוסף קמפאניאני
 יוסף בי"ח קמפאני
 יוסף בי"ע קמפאני
 יוסף בי"ח קמפאניאני
 יוסף ש' בון די
 יוסף בר יקותיאל
 יוסף בון די
 יוסף ב"מ סונינו
 יחיאל בי"ע קמפאני
 יחיאל קמפאניאני
 יחיאל מנולא
 יחיאל בי"ו קמפאני
 יחיאל בי"ע קמפאני
 יעקב סונינו
 יעקב א' פיורנטינו
 יעקב מנולא
 יעקב קאלו
 יעקב בי"ח קמפאני
 יעקב ב"ר קמפאניאני
 יעקב בי"ו קמפאניאני
 יעקב בון די

שבתי מטיוולי	משה קאלו
שבתי יצ' פאלדינו	משה י' קמפאניאני
שבתי מ' פיאני	משה יע' סונינו
שבתי סונינו	משה במ"י סונינו
שבתי ב"א פיאני	מנחם קאלו
שבתי א' מנולא	מנוח ד' טריונפו
שבתי ב"י פיאני	מנוח בר יקותיאל
שבתי ד' פאלדינו	מנוח סונינו
שלמה מ' פיאני	מצליח פיאני
שלמה יו' סקצוקיא	מצליח קאלו
שלמה י' בון די	מרדכי ש' סונינו
שלמה סונינו	מרדכי ר' סקצוקיא
שלמה ב"ש סונינו	מרדכי ר' ב"ס סקצוקיא
שלמה בון די	מרדכי יו' בון די
שלמה בר יקותיאל	מרדכי יו' סונינו
שלמה בי"צ סונינו	מרדכי יו' ב"מ סונינו
שלמה במ"י סונינו	מרדכי סונינו
שלמה א' פאלדינו	מרדכי מנולא
שלמה יו' פיאני	נתן סקצוקיא
שלמה לימינטאני	נתן קמפאניאני
שלמה פיאני	נתן פיאני
שלמה במ"י סונינו	נסים מנולא
שלום בי"צ סונינו	סעדיה סקצוקיא
שלום בדי"צ סונינו	סעדיה ב"נ סקצוקיא
שלום בר"ג סונינו	עובדיה קאלו
שלום ב"ב סונינו	עקיבא פיורינטינו
שמריה קמפאניאני	עקיבא ב"ב פיורינטינו
כמ"ר שמואל פיאני	רפאל קמפאניאני
שמואל יצ' פיאני	רפאל בי"ח קמפאניא'
שמואל סקצוקיא	שבתי פיאני
שמואל י' פיאני	שבתי מ' סקצוקיא
שמואל מנולא	שבתי ה' טריונפו
שמואל ב"ע פיורינטינו	שבתי ד' בון די
שמואל סונינו	שבתי קאלו

נעשה מחדש הלוח הזה בצו וזירו האנשים של חברה קדושה הזאת
 ביום שנכפל בו כי טוב כ"ח לחדש סיון בסדר ושנת ונשמרתם את משמרת
 הקדש ואת משמרת המזבח לפ"ק יוסף ה' עליכם ככם אלף פעמים ויברך
 אתכם אבי"ר;

הקדמת הספר, הנותן אמרי שפר.

אספו לי חסידי כורתי בריתי עלי זבח¹ ראו חזו כי הבורא לבדו² אשר גבר עלינו חסדו³ קנה ראשית כל דרכו⁴ קדם מפעליו ומהלכו⁵ עצם אחד פשוט רוחני ונקי⁶ אלקי צדקי⁷ להאצירו על כל נוצר⁸ ובצורתו כלל הצורות וצר⁹ ואור מושכל ומובדל קרא שמו¹⁰ להעריצו ולרוממו¹¹ ומאותו עצם הנאצל¹² עצם אחר פשוט תחתיו אצל¹³ והיא הנפש הכללית¹⁴ מקור מעיין אל הנפש השכלית¹⁵ ואור אצילותה והנהגתה הגיש¹⁶ אל הגוף הנכבד מן החי המרגיש¹⁷ והיא הנפש אשר באדם¹⁸ וחיי בשר ודם¹⁹ ותחת יד השכל היא פקידה²⁰ ועל טוב מעלתה מעידה²¹ ושומרת את הגוף להניעו²² הלך להרגיעו²³ ולהנהיג בצדק כלל הלקיו²⁴ לשמור מצותיו וחוקיו²⁵ קו לקו²⁶ לא זו אף זו השפיע לנו בטובו סגולת המדתו²⁷ הלא היא תורתו²⁸ התמימה אשר בה נזכך ונתעצם נפשנו²⁹ לעבודת קוננו³⁰ למען תשוב ותחזור נשמתנו הטהורה³¹ זכה וברה³² אל המקום אשר לוקחה בשעת היצירה³³ מכל סיג וחלאה³⁴ נקיה ומזוקקת³⁵ מאירה כאודם פטדה וברקת³⁶ לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום עד שלא מל³⁷ לכן במצותיו קדשנו³⁸ אל חי חלקנו³⁹ ואות ברית קודש חתם בבשרנו⁴⁰ והכניסנו בבריתו⁴¹ להחזיק בלבנו אמונתו ויראתו⁴² ורו⁴³ל דברו אלינו נכונה⁴⁴ כי בזכות מצוה זו אדם מקבל פני שכינה⁴⁵ ועתה הדור אתם ראו כי אין טוב לאדם בעיה⁴⁶ זו כ"א ליראה⁴⁷ את ה' הגדול והנורא⁴⁸ ולעסוק בתורתו הקדושה והטהורה⁴⁹ ובהיות כי רוב בני אדם וההמון⁵⁰ דרכיהם בתהו יליל ישימון⁵¹ קצתם מתעסקים בהבלי העולם ובדברי כלימה⁵² פתיות ובל יודעים מה⁵³ והמנהג הוא כי האיש בהולד לו בן זכר⁵⁴ ישער במחשבתו להיות זריז נשכר⁵⁵ ובאישון לילה קודם יגיע זמן המילה⁵⁶ נשמע בביתו קול המולה⁵⁷ כי אבי הבן מקהיל קרוביו ורעיו במלוגו ודירתו⁵⁸ להראותם יקר תפארת גדולתו⁵⁹ ולחלוק להם מכבודו⁶⁰ כמתנת ידו⁶¹ ובלב שמה אוכלים למעדנים⁶² חדשים גם ישנים⁶³ הכל לפי תאותם⁶⁴ הרעו מאבותם⁶⁵ שותים בכלי זכוכית יין מחמדים⁶⁶ תמלאנה הצלוחיות ונפוך הכדים⁶⁷ ובמקום להודות⁶⁸ ולערוך לאל שבחות ותודות⁶⁹ ובקשות רבות ותחנונים⁷⁰ כל א' וא' מרבה רננים⁷¹ ושירי עגבים⁷² ופניהם פני להבים⁷³ מתעסקים בדברי הבאי והתולים⁷⁴ נער וזקן נשים ועוללים⁷⁵ קצתם יחולו במחולות⁷⁶ בחורים וגם בתולות⁷⁷ ותדברנה כאחת הנבלות⁷⁸ אף בלב יפעלון עולות⁷⁹ וקצתם דובר הות נפשו⁸⁰ ישתה וישכח רישו⁸¹ וקצתם יקיא פרשו⁸² זה פוער פיו לבלי חוק⁸³ וזה סופק את כפיו והיה לשחוק⁸⁴ וכמעט נותנים מצות המילה למשיסה⁸⁵ לשחוק אמרתי מהולל ולשמחה מה זה עושה⁸⁶ והמנהג הגרוע על כל אפיקיו גבר⁸⁷ וחלף לו ושטף ועבר⁸⁸ וחוק המוסר נפרד ונשבר⁸⁹ ואינם מתנהגים כהוגן וכשורה⁹⁰ על פי התורה⁹¹ יען לא נמצא ביניהם איש בזמן⁹² נכון לעבודת האל נאמן⁹³ הקורא בספרו⁹⁴ והחרד על דברו⁹⁵ וה' העיר את רוח אנשי סגולה⁹⁶ אשר נתנם הזמן לשם ולתהלה⁹⁷ זרע נדיבים וגזע צדיקים⁹⁸ ובתורה מחזיקים⁹⁹ ושמו מגמת

פניהם אל דרך הישר אשר יצלה לכל בשר לאחוז בענפי פרי קדש הלולים בהדרכת האדם בדרכי אמונת אלקים ויתקבצו כלם בנפש נכונה ורוח נדיבה בחיבה ואהבה וכבר אמרו נמנו וגמרו וקבעו ביניהם בעצה ותבונה בית מדרש וחברה נכונה יבעת נועד הוגים בתורת אל בכה ולאל וקוראים תורה נביאים וכתובים על הסדר נצבים ומדרשים ואגדות ובם עשר ידות וכדי להרבות מעלתה בשם נכבד קראו אותה חברה אליה הנביא זכור לטוב בזכותה יציל ה' נפשנו מקטוב ותתענג בדשן כגן רטוב ובני החברה נועצו ובאו כולם בברית מחשבתם אין להכרית להיותם מוכנים מזומנים כידוע לצאת ולבוא בזמן קבוע אל בית אבי הבן ושום שכל והבן על פי האמת והיושר בלב תמים ובכושר ולרדוף אחר המצוה היקרה והחמורה ולשמור את החוקה הזאת למועדה כדי לזכות כל איש ואיש במולד בניו וילדיו וירצה אלקים את מעשה ידיו ויתן לו כפרי מעלליו בבית אשר נקרא שמו עליו וה' נתן כזאת בלבם והביא רוח חן ותחנונים בקרבם על כן הסכימו להעלות על הספר הרשום בכתב אמת אשר לא יצמת שמות הילדים הנולדים ועת מילתם ומספרם ומניינם כפי תולדותם מראשון ועד אחרון כל אחד ואחד על מקומו לזכרון למען ידעו אתו דור אחרון ובו יכתבו ג"כ הקאפיטולי והדיקריטיו על אופניהם דבורים אשר יסכימו ביניהם אנשי החברה הנזכרים לקחת מוסר השכל צדק ומשפט ומישרים ישישו בטובה נדיבים ונגידים יעלו חסידים אשר גרסה נפשם לתאבה וקבלו עליהם המצוה הזאת לחובה ישלם ה' פעלם ויגדלם על טוב מהללם וינטלם וינשאם כל ימי עולם וזכרונם יעלה לריח ניחוח לפניו תמיד כל ימי חייהם וזכותם יעמוד לעד לבניהם אחריהם כאהבת ה' יתברך לאוהביו ועבדיו לשומרי בריתו ולזוכרי פיקודיו יזכו לישוב בחופות הצדיקים ולאור באור החיים עם נפשות החסידים הנקיים ולהנות מזיו השכינה בהיכל חדריו זרע ישראל עבדו בני יעקב בחיריו אביר:

על כן יאמר בספר מלחמות ה' את והב בסופה בכל מעיני.

האי מאן דבעי למידע יסוד המעלה של ח"ק של אליהו הנביא זכור לטוב יעיין בדף הקודם ויראה וימצא איך בימי השופט ר"מ ור"מ של ק"ק בני רומא יע"א ה"ה החכם השלם ואסיא דמגן מגן וצנה מעלת הגאון כמוהר"ר מנחם חזקיה חיים קורקום זלה"ה היה הוא זכה וזכה את הרבים לשמור משמרת בבית הנער היווד בליל שמיני ללידתו כדי לישא רנה של תורה לעורר אליהו מלאך הברית בתורה נביאים וכתובים ובתורה שבעל פה ובפרט בספר הזוהר כי היכי דתקדום שכינה ויעלה לריח ניחוח ולהרצאת דמי מילה ואגב גררא קבעו עת לעשות לה' ללמוד בבית מעלת מרן ז"ל הנ"ל בלילי ראשי חדשים ובלילי עצרת לכבוד מתן תורה וליל שביעי של פסח בכל שנה ושנה ואף גם זאת כשיזדמן מילה ביום שבת קדש ובית האבי הבן בלתי מוכן וטהר להתפלל בו נמנו כל בני הח"ק הנ"ל וגמרו להתפלל בביתו של מעלת

מרן הנ"ל ויעשו כן כל דור שלישי וכלם היו פקידים על הח"ק הנ"ל ויהי היום ומלאכי אלהים עולים ויורדים בגלגל החזור בעולם וימת היקר הנ"ל ה"וה כה"ר מנוח בן הזקן הנכבד ה"וה כה"ר יצחק קורקוס ז"ל עודנו באבו ברוב שנים למנין שבעים שנה ותשאר אשתו אלמנה ובניה יתומים בעונת הפעוטות הגדול שבהם, ויקם עליהם בן נכר בטענות שקר ועלילות ולקח כל כלי המדתם וגם בתי החזקות של משפחת אביהם ז"ל ותצא היא עם טפה מבית תענוגיה לדור באשר ימצאו גם שאינו כפי כבודם: וכבר בא לח"ק הנ"ל הזקן הנכבד ה"וה כה"ר אברהם בינה יצ"ו וימלא מקומו של כה"ר יצחק קורקוס ז"ל הנ"ל הן ללכת בתמידות בכל משמרה הן לגבות מהמתנדבים והוא היה נאמן ופקיד על ח"ק הנ"ל אחרי מות חמיו בימים ההם הל מילה בשבת ובית האבי הבן בלתי מוכן להתפלל שם ויאמר אליהם כה"ר אברהם בינה יצ"ו הנ"ל הלא אתם ראיתם שמושי בתמידות בחברתנו הקדושה מימי חמי ז"ל בגופי ובכל מאדי וכל הקרוב קודם ונוצר תאנה יאכל פריה באו להתפלל וללמוד בדירתי כפי שורת הדין וגם מצד שאלת פי אלמנה ובניה וישלחו אנשים אליה לשאול ממנה אם רצונה לקבל הח"ק הנ"ל בביתה ואף היא השיבה אמריה להם שנפשה מרה לה על התורה והמצוה שאינה יכולה לקיים והפילה תחנתה שיאותו ללכת בבית הזקן הנ"ל ה"ה כ' אברהם בינה יצ"ו ותהי ביתו לבית ועד הח"ק כביתה וידו כידה ותהי זאת קורת רוח לחיים ולמתים עד בא העת שתחזור בעה"י לאכסניא שלה וילכו ויתועדו אנשי הח"ק הנ"ל ויאמרו כל אמת אמת תפסיה לכ' אברהם בינה יצ"ו לקבוע הח"ק בביתו משום קורבה ומחמת דבריה של האלמנה ובניה וגם בשביל טרחו ועמלו וכי היכי שהיתה דירה ראויה של הקודמים גם כן הי' דירתו מוכנת לדירה של רנה ועכ"ז עדיין לא עמד הדין ויהי ביום ש"ק בבקר אחר המשמרה שם נמצאו איזה אנשים מהח"ק הנ"ל ויאמרו מי יעלה לנו במדרגות של כ' אברהם יצ"ו הנ"ל כי אפילות הנה ונגששה כעורים קיר ובאין עינים נגששה הלא טוב לנו להתפלל וללמוד בבית המשכיל ונבון כמ"ר יצחק מקאסטילנובו נר"ו שהוא בר אוריין ובר אבהן וברגע כממריה וסק ונחית דרגא ויאמרו אליו האנשים ההמה ניחה ליה למר שיהיה ביתו דירת הח"ק הנ"ל ויען כמ"ר מבית קאסטילנובו הנ"ל אם יש את נפשיכם להסתופף בביתי כל הימים באו לשלום בצל קורתיו וגם של עתיד לבא תשאל האלמנה ובניה להחזיר העטרה ליושנה לא תחושו לדבריהם מוטב ואם לאו אין רצוני להשתמש בכסא דמוקרא ולמחר לתבר ויהי הם היו הולכים הלוך ודבר בלי ישוב הדעת ועל רגל אחת עלו לביתו והתפללו בו וקבעו ביתו תחת בית יוצאי ירכו של שלשלת מעלת קורקוס ז"ל: ויהי באחד לחדש כסליו שנת חמשת אלפים וחמש מאות ושלשה ושלשים לבה"ע למנין שאנו מנין בו פה ק"ק בני רומא יע"א ויגדלו בני היקר הנ"ל ה"ה כמ"ר מנוח בר יצחק קורקוס ז"ל הנ"ל ואתרחיש להו נסא שנגמר הדין והגזרה ונתן להם רשות מעשה לשוב להחזיק בחזקתם ויאמרו הואיל והקב"ה עבד לן נסא צריכים אנו לדרוש בעד הח"ק של אליהו הנביא ז"ל שתדור עמנו במקומנו

לכבוד הקב"ה בעל הנס וכבוד מעלת הקדושים אשר בארץ החיים המה ולכבוד הבית שתשמע בה קול רנה של תורה בלילה כימי קדם וכשנים קדמוניות ושאלו שאלתם לבני הח"ק הנ"ל וכשמוע מעלת המשכיל הנ"ל אמר להם דעו כי כבר התרתי בפני אנשי הח"ק מיום שבאו לביתי וגליתי להם רצוני כנ"ל והייבים אתם לבא בביתי ואם לאו אתם תקראו מחוסרי אמנה ויענו האנשים שלא היו ולא נמצאו כשטסר המודעה אין אנו חייבים לקיים מה שלא שמענו מעולם ויפרדו לבבות אנשי ח"ק הנ"ל איש על אחיו ואיש על רעהו זה אומר בכה וזה בכה, וירא הזקן הנכבד ה"ה כמ"ר יעקב ברפאל יצ"ו גזבר ופקיד של הח"ק הנ"ל וגם הזקן הנכבד ה"ה כמ"ר אברהם בינה יצ"ו הנ"ל את צרורות כספיהם בנזק וחצי נזק באלו קשרים שאינם של קיימא אלא חרבן העולם באו לפנינו ויתחננו במטו ובנא ובקשה לבטל המחלקת קודם דרוח באפסד מרבה לכלל ולפרט לנפש ולגוף ונאמר אליהם ילכו ויתפשו ביניהם ועליהם חובת הדין לגמור במקום דליכא דררא דממונא למר וליכא נמי למר ויאמרו שכבר יגעו למצוא שלום ואין מפני פרוד הלבבות וזה מחניף לזה וזה מיקל בכבודו של זה ולכן אם טוב בעיני כת"ר לחשוך עצמם מן הדין די לנו שפניכם יראו וימצאו כעת שיתועדו כלם יחד לברור להם הדרך אשר יטיב בעיניהם וכדי שלא להשיב פניהם ריקם קבלנו עלינו לעמוד בפרץ להיות להם לעינים בלבד שינהגו כבוד זה לזה וקבענו מקום בארכיביו (Archivio) של הקק"י כי הוא בית הועד מוכן לכך ויבואו שם בני ח"ק הנ"ל עם הפקיד היקר הנ"ה כמ"ר יעקב ברפאל יצ"ו לבד לא באי מעלת המשכיל כמ"ר מבית קאסטילנובו יצ"ו והזקן הנכבד ה"ה כ' אברהם בינה הנ"ל אטפי שהמה בכתובים מפני שלנפשם ידברו וישאו ויתנו ויעמדו למנין וימצאו שלשים ושבעים אנשים כלם אחוי חרב מלמדי מלחמה ויחזיקו איש בראש רעהו וחרבו בצד רעהו כעבדי דוד על עבדי איש בושט בטענות צודקות איש איש כפי סברתו ויקם על רגליו כפיר אריות אחד מד' ראשי משמרות שבת"ק הנ"ל ויאמר אליהם הלנצח תאכל חרב לכו דודי אחי ורעי בדרך השלום בדין שיש בו פשרה צריכים אנו להחזיק טובה כל הימים לזרעו של מעלת מרן מבית קורקוס ז"ל שהוא היה בנ"ן אב של הח"ק הנ"ל וגם מטעלת המשכיל כמ"ר יצחק במוהר"ר קאסטילנובו יצ"ו לא נניח את ידינו לפי טרחו ועמלו והוא אחד מראשי המשמרות הטוב לנו כי נעשוק זכותו או כי נמאס יגיע כפיו בקומו מזמן לזמן לשמור משמרת זה הרבה שנים ובכל זה אנחנו ח"מ מחשים ויענו רובם ננסה אם תוכל לעמוד הפשרה ותלך הבוסולא ללקוט בכל אחד ואחד ממנו כוונתו לא באמרי פיו אלא בהגיון לבו וכל מי שרוצה בפשרה ישים אחד מאפונים ציצי ceci בלע"ז ומי שרוצה בדין ישים פול הלבן פאסולו fasciolo בלע"ז ויקם הגביר כמ"ר יעקב יצ"ו הנ"ל וישא משא הבוסולא וכל אחד ואחד בחשקו ותאותו נתן מה שנתן כקטון כגדול ובפני כלם כסר אלינו הבוסולא ומצאו בה בפני כל בני ח"ק הנ"ל אחד ועשרים אפונים וששה עשר פולים לבנים וקבעו הלכה לבצוע ויענו כלם ויאמרו כן נעשה: ונבקשה מהם אנחנו

ח"ט שאך בזאת יאותו לנו להתמיד בזאת השנה בבית מעלת המשכיל כמ"ר מבית קאסטילנובו נר"ו הנ"ל עד כל ארבעה עשר יום לחדש שבט של שנת חמשת אלפים וחמש מאות וארבעה ושלשים ומיום חמשה עשר בשבט התקל"ד תתחיל לילך בבית יורשי מעלת מרן מבית קורקוס ותשב שם כל שנה תמימה מיום אל יום: וישמחו כל בני ח"ק הנ"ל והריב שקטה ויאמרו שלום לכת"ר שלום למשנתם ששמו שלום בחברתם ויבקשו ממנו לכתוב כל גלגולי הדברים מראש ועד סוף כדי שלא תהיה האמת נעדרת לכתוב בספר זה היאך באו לכלל ישוב וסיכנא טבא מלתא היא שנגמרה הדין והתחילה הפשרה אור לחמשה עשר בשבט ר"ה לאילנות התקל"ג יהי רצון שנוכה להסתופף בצלו של עץ החיים בגן עדן אנו עם כל זרע בית ישראל אמן כן יהי רצון והכל שריר ובריר וקים: כל זה נשלם לחמשה עשר בשבט שנת חמשת אלפים וחמש מאות ושלשה ושלשים לב"ע. כ"ד הכותבים וחותרים בכתב ידם בו פה ק"ק בני רומא יע"א ברביעי בשבת שמנה עשר יום לחדש סיון שנת התקל"ג ליצירה:

הצעיר אברהם בלא"א יעקב ענו ז"ל.

הצעיר מהללאל במוהר"ר אברהם שמואל ממודיליאני ז"ל.

הצעיר מצליח בלא"א שלמה מקאסטרו יצ"ו.

צדקה תרומם גוי אחד ועם סגולה וחסד לאום הנבחר משוכן בשמי מעלה להיות חלקו ממלכת כהנים זרע קדש וחבל נחלה יגדילהו וירכיבהו על במותי ההצלחות בתפארת וגדולה כאשר יעידון יגידון פסוקי אנ"ך ומאמרי חז"ל בספר סדר הקבלה ומשם תפרד גמילות חסד וצדקה לכמה מינים שונים במצות הגבלה ועל גביהן זאת תורת העולה אשר כתבו חכמי המוסר בתוכחת מגולה שכל משכיל למען סור משאול מטה חשך ואפלה ולהכנס באור חיים ולדרוך במעגלה יחשוב מחשבות להיות פותח בהצל תחלה במעשה הצדקה שלום שלא הקדימו אחר בכרי מלא מחזיק טובה כפולה בברכת רביעית נתקנה מיבנה בטוב לגוף ומטיב לנפש אשר חוצבה מתחת כסא הכבוד והממשלה וכל המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים תבל כולה אשר על זאת יהידי עם ה' אשר להם נאווה תהלה לקחו מקה טוב לעצמם לאכול מעץ החיים בלתי קץ ותכלה ע"ש הכתוב עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר ההולכים ביושר מסלולה כאשר המה עושים פה היום בהתעסקם במצוה מפדיון שבויים רבת המעלה כי בראותם בעינא פקיהא דלא נים ותיר בבית ישראל שערוריה ומעי מפלה יען וביען העניים והאביונים מרירי יום העתידים עורר לויתן משום דריע להם מזלא אשר בנות יולדו להם בהיותן מבת ג' שנים והלאה במקום המשפט ליכנס בכי טוב ולהתחיל הדבור בפסוקי תורה המהוללה שם הרשע לדבר תהפוכות כל היום בפה דובר נבלה כי אמותיהן רובן ככולן כיוצא בהם לא ידעו ולא יבינו ללמדן בקטנותן ברכת נ"י פסוקי שמע או לפחות חוב' התפלה שאין מ"ע שאין

הז"ג (הזמן גרמא) ונשים חייבות בה לכתחילה אדרבא מלמדין אותן דברי הבאי שירי עגבים ותפלה ולאבותיהן עמוסי התלאות סבבום להמציא להן בדוחק וצמצום בר ולחם מזון ושמלה ואין לא ידם כמה דמסיק מבי כרבא תעלא העניות והדלות לא הניחו מ"ט ומעולה לדקדק אחריהן להדריכן באורח ישרים סלולה במצות נשים מלומדה ולכן כל אחד ואחד בורחת מבית אמה ומשרכת דרכיה כבכרה קלה ועל זאת חמירא סכנתא סכנת שבר בנות עניי עמנו על נקלה לרדת לב"ש עד נחרצה וכלה ולחכימייא ברמיזא כי עד כאן תחום שפ"ת אמת ותולא. זאת ועוד כי בהגיען לפרק בתולה נשאת ותלדנה בנים גדיא בתר רחילא אולא והילדים גם הם בעת ילכו לבית הספר ללמוד תורה יש מהם מי שהמלמד מקרא תנ"ך מדרשים ואגדות על פה עד שמתראה כבקי שבישראל ומאור הגולה ובעו"ה אינו יודע מה היא ברכת התורה וברכת הנטילה לפי שהמלמדים או מלמדות יאמינוהו מורגל מיום שמוטל בעריסה לידע זאת ועוד אחרת מאשת חיל עטרת בעלה ואינם יודעים כי מחמת רוע ההרגל אין אם למקרא אך פתיות ובל ידעה מה בהכנסת כלה, ולכן השרידים אשר ה' קורא נועדו יחד לפקח על עסקי הנפש למען לא תהיה זאת עוד בישראל לפוקה ומכשלה שקלו ושרו ואסיקו הלכת"א בהכונס את הבתולה בבית הספר בפרו"ע פרעו"ן בישראל ממסת נדבת ידם העלולה במעללי צדק למלמדים ומלמדות לבל תהיה בת מלך סורה וגולה בזיל הכא קא מרחי לה ולמען תהיה ביראת ה' על פניה מלובשת וכלולה ולא יוסיפו עוד בני עולה וזאת המצוה נוהגת בנקבות לבד כי לפרחי כהונה כבר פרח להם רפואות תעלה ע"י זרזים מוקדמים במלאכת הקודש בה"ק של ת"ת המבקשים וממציאים בהשתדלותם פרוטה ופרוטה המצטרפת לה"ג מנדבת לב עשירי עם וגם לרבות עניי הקהלה מה שדי והותר לתת למלמדים ומלמדות בשכר הבטלה ולעשות להם סמוכות תמכו יתידותם בעץ החיים לגוף לנפש העדינה להסיר ממנה כל סיג וכל חלאה ובזה היסוד מוסד קראו לחברתם בשם ישיבת עץ חיים ומכאן ולהבא זה שמו אשר יקראו לה ובעבור תהיה ישיבתם שרירא וקיימת בלתי מחשבת פגול וקרבן מעילה נועצו יחד לסדר בסדר המדריגה הדיקריאיטי והקיפוטולי א' לא' למצוא חשבון בתבונה ובדעת ליהנות מעץ החיים בדעת מיושבת וצלולה וזאת תהיה להם ולנו לפתח תקוה והצלחה להראות לכל העמים הדרת כ"י כלה בשלוחה והשקט הארץ תתן פריה והגפן תתן יבולה בזמן קריב ובעגלא בבוא יום הפדיון והגאולה אכ"ר.

יום א' לחודש אייר שנת התקן 24. April 1745

שבת ב כמ"ר דוד מסיני זצ"ל.

ה.

גם מפנקסי הקהל אשר שמורים הם בבית Archivio della Comunità
העתקתי איזה פרטי-כל (Protocoll) ואלה הם:

בליל יום שני בשבת כ' כסלו התכ"ב י"ב דיצימרי 1661 לחשבונם
נועדו יחד מעלת הקריאה עם מעלת הממונים יצ"ו בכנסת ההיכל כנהוג
לפקח על עסקי הקהל יע"א הציעו מעלת הממונים למעלת הקריאה שיען
שאלוף הנעלה החכם השלם מרנא ורבנא כמהר"ר יהושע מנגן יצ"ו הרבה
פעמים הפיל תחינה לפני מעלת הקריאה שיסכימו עמו לסמוך זקנים בעלי
תורה ולמיהב על רישיהון גולתא דדהבא ללמד דעת את העם עם ה' כדי
שלא תשתכח תורה מישראל ולעורר האנשים מתרדמת שנתם ולא יבלו
ימיהם בהבלי העולם כי אם בתורת ה' יהיה חפצם ובה יהגו יומם ולילה
וכשמוע מעלת הקריאה את מיליהם תכף ומיד הסכימו לסמוך שלשה אנשים
מיחידי סגולתנו ומהשרידים ה"ה המעולים והמפוארים כמהר"ר משה יצ"ו
בכמ"ר שלום פאסאפארי נ"ע וכמהר"ר יעקב יצ"ו בכמ"ר יצחק סהלון נ"ע
וכמהר"ר אלישע יצ"ו בכמ"ר יוסף מנגן נ"ע ה' ישמרם על זה התנאי שילך
הבוסולא בעד שלשתם יחד והלכה *הבוסולא והיו כל הפולין כ"ב ונמצאו בתוך
הבוסולא י"ז פולין שחורים וחמשה לבנים" יהי רצון מלפני הגבורה שיאריכו
ימים שנות חיים וחפץ ה' בידיהם ובידנו יצלח ויגדיל תורתם ויאדיר אמן
כן יהי רצון אמן.

ב " ה.

אנא זעירא דמן חבריא ראה ראיתי כי היה ה' עם כה"ר אלישע מנגן
יצ"ו מיום היותו על האדמה אשר נולד על ברכי וכאומן את היונק גדלתיו
ועריסתו לא זזה מבית המדרש ושקד תמיד על דלתות התורה ביום ובלילה
עד שלמד לפני שתא סדרי משנה ורי"ף גמיר וסביר שואל כענין ומשיב
כהלכה וה' עמו וכל בעלי ישיבתו שותים בצמא דבריו כי ערבים הם טענותיו
וסברותיו מיושבים דבר דבור על אופניו ועוד הוסיף חכמה וטוב היות ענו
ושפל ברך ומרוצה לעם ורוח הכריות נוחה הימנו וסימני טהרה וקדושה
וחסידות ראינו בו ולא יצא שם רע מילדותו ולא במשפחתו כי ירא ה'
מנעוריו צדיק בן צדיק וסוף דבר הוא אחד מגדיי ישיבתי אשר נעשה תיש
גבור היל ואיש מלחמה ונבון דבר ואיש תואר וה' עמו.

ויאמר לי לבי קום קח לך את אלישע בן יוסף מנגן הבדוק לך איש
אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו והעמדת אותו לפני העדה וציותה אותו
לעיניהם ונתת מהודך עליו למען ישמעו כל בית ישראל הוד והדר תשוה

*הבוסולא (Bussola) הוא קלפי אשר בתורה נתנו הפולין דהיינו השחורים לסימן ההסכמה
והלבנים לסימן הדחיה ובמשך הזמן שינו אנשי הועד וחלפו הסימנים דהיינו הלבנים לסימן
ההסכמה והשחורים לסימן הדחיה.

עליו כי כדאי והגון הוא לכך ויודע כל שער עמך כי איש חיל הוא וקורא לו שם חדש להיות נקרא רב וסמוך והכתירהו בכתר תורה ולכן משום למען תלך בדרך טובים וארחות צדיקים תשמור כי דרך זו סלולה מטרע"ה ועד עתה לי הצעיר ח"מ וגמרתיו היותו הגון וראוי וכשר להורות בכל התורה כלה כי בקי הוא בה. ולכן אני נותן לו רשות מהיום והלאה להורות בכל התורה כולה בין באיסור והיתר בין בטומאה וטהרה בין בדיני ממונות לזכות את הזכאי ולהייב את החייב והרי אני קורא אותו רב והרי הוא סמוך וכל ישראל יסמכו עליו בהוראותיו ובכל מקום והרי גולתא דדהבא שיויתי עליו והכתרתיו בכתר תורה מהיום והלאה רב וסמוך יקראו לו ויהיה לו רשות להורות בכל התורה כולה התר התר אסור אסור טהר טהר טמא זכה זכה חייב חייב כי לך יאה להתיר לאסור לטהר ולטמא לזכות ולחייב וכל ישראל יסמכו עליך וירבו כמותך בישראל:

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שתאריך ימים על מלכותך ולא תטה ימין ושמאל ולא תארע תקלה ע"י ותהיה אות ומופת בישראל ותהיה אימתך מוטלת על הבריות ותלמודך מתקיים בידך ובך יברך ישראל ויגדל כסאך מכסאי ותזכה להעמיד ולסמוך תלמידים רבים בישראל ויגדיל ה' תורתך ויאדיר ומלאה הארץ דעה את ה' ונזכה לראות עין בעין בשוב ה' את ציון: אני הצעיר חזקיהו מנוח קורקום יצ"ו בכמה"ר שלמה קורקום זצ"ל גזור כנ"ל:

ב " ה.

פתשגן הכתב מספר הגלוי שנשתלח מקה"ק יע"א לעיר לתשובת מה שכתבו גאעזטין שח"ו כפרנו בתורת ה' תמימה עם שאר קה"ק: ראש על אר"ש הנה לשלום מר" על לא טובה השמועה נראין אתמר" קול דברים שלא ניתנו ליאמר" וכל איש מר כי ח"ו במקומותינו קהל ועדה מישראל יחד עם ראשי אלפי ישראל כה יאמר" שנו את הידוע באיזה דברים מעקרי תורתנו הקדושה שאי אפשר לומר וכל השומע יתמרמר" אש תוקד ובערה ולבנו המרמר" אוי לדור שכך עלה בימיו קוצים כסוהים באש יצתו כה תאמר" מן כרם ה' צבאות שמהם תורה יוצאה הכצעקתה באה לדבר על ה' תועה ומילין לצד עילאה ויהיו מלעיבים במלאכי אלקים פטומי מלין בעלמא ואחריתם ביום מר כי זה דרכם כסל למו פיהם שלחו ברעה ולשונה תצמיד מרמה להיות חפשי מן המצות מן הקדש המלאה כתא מכמר" ובהפקרא ניהא להו צרה כבכירה ויין חמר" מי יאמין לדברים באלו כפירת דברים רגש עלמא דברים שקשים כגידים מי יימר" תצלנה אזנים משמוע וכל בעל חי ירגיש וירגז ויאחזהו פלצות בשמעו את דברי הצרה הזאת בגד בוגדים בגדו הבשר מפחדם פחד" תאלמנה שפתי שקר ועיניהון ימקו בחוריהון ולשונם תמק בפיהם המדברים על מלאכי אלקים ועל ישראל עם קרובו דברים של שוא ושקר הבל המה מעשה תעתועים כי שארית ישראל

לא יעשו עולה לבטל אפילו חצי דבור מתורתנו הקדושה כל מאמר" ובשפלנו
זכר לנו ותורת ה' הנחלנו ואבותינו ואבות אבותינו לקדושים אשר בארץ
וגם אנחנו בתורת ה' תמימה היא מגן וצנה עלינו להצילנו מלה א' בין כמה
זאבים יושבים בין צוקות ובין צרת"ן ובשם אלקינו נזכיר המה כרעו ואנחנו
קמנו והלילה לפרוק מעלינו עול תורה ועול מצות ועזרנו בשם ה' שלא נאבד
אפילו קוצה של יו"ד מתורתנו הקדושה וכל סייגים וגדרים מרבותינו הקדושים
עד זיבולא בתריתא כיון המשומר" מהחיוב המוטל עלינו בגלותינו לא נשאר
לנו כי אם נפשנו ורוחנו ונשמתנו לעבוד את ה' ולדבקה בו ודשמוע בקולו
אנשי משמר, כי היא חיינו ואורך ימינו נטירותא דעלמא וצדיק כתמר, והאיש
אשר יעשה בזדון להוציא דברים אשר לא היה ולא נברא ולא למשל היה
אפילו על רקנים שבישראל מלאים מצות וריחם לא נימר" מב"ש לתת מום
ודופי באצילי ישראל ועל קהלות הקדושות והטהורות מישראל במה שלא
עלה על לבם אפילו במחשבה להתיר פירצה בעלמא הם כי לא להזכיר על
ישראל קדושים מזרע האתנים מאמינים בני מאמינים בה' אלקינו חי וקים
לעד לא נטה ימין ושמאל בכל אשר צונו ובתורת ה' הפצנו כל ימי חיינו
אנחנו וזרענו וזרע זרענו משמר כול משמר" וכך נאה ויפה לנו לחזק מורישי
לבבנו אשר לא פנה אל רהבים ושמי כזב בגאעוטי"ן הנדפסים בעט ברזל
ועופרת שהכל הם דברים שאין בהם ממש לאבוד הזמן ותחמרה בחמר"
לכן חוסו וחמלו על נפשיכם תנו כבוד לה' אלקי ישראל כדי שישתקע
הדבר ולא יאמר ולא יהיה לנו זאת לפוקה ולמכשול ח"ו עצב מ"ר וההלש
יאמר גבור אני לעזרת ה' בגבורים והו"ד ידי נטויה לכתוב בכל תקף לשרש
ולקעקע פינת הדוכרות עתק אשר פיהם דבר שוא כי לא נעשתה התועבה
הזאת בישראל מלבם — המציאו דברים אשר אין בהם ממש הגוי המר"
ובכן יסכר פי דוברי שקר וישראל עושה חיל והאל ברוב רחמיו וחסדיו
ישע בלבנו אהבתו ויראתו ויחודו לעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם ולא ידח
כמנו נדח לעבוד את ה' כל הימים הן גוים כמ"ר הלא כה דברינו החקוקים
פה רומא רבתא ביום ל"ג לספיר"ת תפארה משנת ולישר"י לב שמחה לפ"ק
ורוב שלום בשם מעלת מנהיגי וממוני ומשגיחי ופרנסי ק"ק עדתינו העומדים
על הפקודים:

מקוה רחמי אליא"ב והו"ן זה שמי יהודה ליאון ס"ט.

יוסף שמואל בניניו	משה זבולון פיאני
ישעיה חיים אנגוילארא	שלמה ריניאני
שמואל פיאני	גבריאל מקסטרו
שבתי משה ברוציא	שמואל יוסף הכהן
שלמה דוד מקאסטרו.	מרדכי שמואל הכהן
	יעקב יוסף קאיבנו

היא גופא גזירה כמו הצער עליה בימינו בא בארמנותינו אשר אכל את יעקב ואת נוהו השמו בגזרת הפיפור יר"ה לתת כל איש כל הנמצא מכספם בבתינו ובהומותינו רשום בכתב והחצי יתנו והשאר יהיה על משמר וכמו כן כל כסף הקדשים הנמצאים בחצרות בית אלהינו לפאר את בית אלהינו זה מקדש מעט בחמשה בתי כנסיות הנמצאות במחנינו זה רומא רבתא ויהי בפעם הראשונה נתנו הקל הקל תחילה והיה המהנה הנשאר לפליטה ואחרי סמוך קם רוגז לתת את יתר הפלטה הרשום בכתב ובתוכם היו כלי כסף מהמתנדבים בעם הרשים בגזרת נחש שלא למכור ושלא למשכן ושלא לשנות והדבר יצא מפי המלך לפני העם חפו לראות מה יעשו כי כתב אשר נכתב בשם המלך אין להשיב עד קמנו ונתעורר עת לעשות לד' כדי להקל מעליו החומר של הנחש הרשום בכלים הנזכר חוץ שבזה אינו נכנס שום חומר מהמתנדבים שבודאי על דבר כזה לא היתה כונתם שבדבר שלא היה ולא נברא ולא למשל היה שיעלה על הדעת שהפיפור יגזור על כסף הקדשים ילכו באוצרותיו מחמת המציק הלוחם עמהם ואנחנו עמו ועבדיו וצריכים להיות סרים אל משמעתו דדינא דמלכותא דינא ואין אנו יכולים להטות ימין ושמאל ע"כ אשר יאמרו כי הוא זה והיתה זאת נחמתינו מאת אלהינו יך ויהבשנו שהכספים הללו ניתנו לפירעון ובפרוע פרע המעות הללו אין לנו רשות להשתמש בהם לשום דבר שבעולם כי אם להרויחם ולהשביחם עד שירחיב ד' את גבולנו כי אפס קצ"פ ולחזור ולתקנם כבראשונה בשמותם ובמשקלן ולא ידה ממנו נדה ולא יוכל שום בר ישראל לפצוא פה ולצפצף בדבר לא קטון ולא גדול ולא לשנות בדבר ואנחנו אנשי המעמד יחד כולנו אנחנו גוזרים בכה תורה למרע"ה בהר סיני על כל הנז"ל ובגזר"ת נח"ש שלא לשנות מכל האמור ושומע לנו ישכין בטח ושאנן מפחד רעה ולא יהיה נכשל בהומר הנח"ש הנז"ל ולמען תהיה לעדה ולראיה שכל זה נעשה לתקנת הנחש הרשום וההתרה שנעשתה קודם מסירת כלי הקדש היתה על תנאי זה באנו על ההתום פה רומא בר"ה אדר משנת וכל אשר לך ירבה לפ"ק (1798) ורוב שלום.

זה שמי משה זבולון פיאנו	זה שמי יאודה ליאון וזה זכרי
גבריאל מקאסטרו	שלמה ריניאני
מרדכי שמואל הכהן	שמואל יוסף הכהן
ישעיה חיים אנגוילארא	יעקב יוסף קאיבני
שבתי משה ברוציו	שמואל פיאני
יוסף שמואל בניניו המזכיר	שלמה דוד מקאסטרו.

